

יחידת לימוד חמישית: האירוע כהזדמנות להשפיע

ביחידת לימוד זו נבחן את מידת ההשפעה שיכולה להיות לאירוע עצמו כנקודת שיא בתהליך ההתבגרות וקבלת האחריות של התלמיד/ה. בין אם מדובר באירוע עצמו ובין אם מדובר בתהליכים המתחילים עם חגיגות האירוע, יכולה להיות לו השפעה על הסביבה הקרובה והרחבה כאחד.

ביחידת לימוד זו נבחן את יכולתו של התלמיד למנף את הדברים שלמד, את כישוריו וכישוריו המיוחדים להשפיע על סביבתו: משפחתו, כיתתו, קהילתו והחברה שבה הוא חי.

שיעור 1: הדרשה

שיעור זה יעסוק באלמנט מרכזי באירוע עצמו (לבנים ולבנות) ומטרתו תהיה להפוך את הדרשה לכלי שדרכו עוברים המסרים שאותם מבקש החוגג להעביר, וכמייצגת את שיאו של הטקס, בניגוד לאלמנטים אחרים שעשויים להיתפס כשיאים.

- **לימוד בחברותות**- השוואה בין שתי דרשות (מצ"ב)
- **דיון במליאה על פי שאלות דף הלימוד**
מה לדעתכם צריך להיות בדרשה מוצלחת מתוך הדף הבא (מצ"ב)?
את התשובות יחלק המנחה על פי הקטגוריות הבאות על הלוח: תוכן, אופן אמירת הדרשה, אלמנטים נוספים.
- **ניקח נושא אקראי מעולמם הרלוונטי של התלמידים ונבקש מהם לכתוב דרשה באורך 5 דק' על הנושא הזה. על התלמידים להכניס אל הדרשה את כל האלמנטים שסימנו כחשובים עבורם בדרשה.**
- **נבקש מכמה תלמידים לקרוא את הדרשה בקול רם מול הכיתה.**
- **סיכום השיעור**- נבהיר לתלמידים כי האדם הראשון והחשוב ביותר שצריך להבין את הדרשה הוא החוגג עצמו. עליו להתחבר לנושא שיקר לליבו ושחשוב לו להעביר מסר כלשהו דרכו (ולתת דוגמא אישית). גם אם ההורים הם חלק מרכזי בכתיבת הדרשה, צריך החוגג לזכור כי הדרשה היא שלו... חשוב לזכור שדרשות ארוכות מדי נוטות להסתבך והקהל מאבד עניין וסבלנות. חשוב שהדרשה שתהיה קצרה, מובנת ושתשאיר את הקהל ערני (שימוש בחוש הומור, בדיחות, סיפורים אישיים).

ה-דרשה...

"מאין למשל שאב כותב הזכרונות האלה כוח ועוצמה לגנוב את דעתם של יהודים רבים, אשר נאספו ובאו מכל פינות העיר אל בית אביו לשמוע את דרשתו, דרשת הבר-מצווה, ביום מלאות לו י"ג שנה? זוכר הוא אל נכון כי מכל הדרשה המסובכת והמפולפלת, אשר לימדהו רבו ושינן לו שבועות אחדים קודם החג... לא הבין מאומה ולא מצא בה את ידיו ואת רגליו..."

(שלום עליכם, מתוך: חיי אדם עמ' קצ"ד).

1. מדוע אצטרכך נדבך מהנאס כוח ועוצמה אצטרכך אצטרכך?
2. מה אצטרכך קרה אצטרכך כדעת האצט?
3. מה אצטרכך הכי אצטרכך בר האצט?
4. מהי המכשלה האצט או אצטרכך אצטרכך בקצט?
5. מה הם המצבים החשובים אצטרכך הסופר אצטרכך בר האצט?

לפניכם שתי דרשות מאירוע בר ובת מצווה. השוו בין הדרשות הבאות על פי השאלות הבאות:

1. מה דומה ומה שונה בין שתי הדרשות?
2. מה המסר שחבר בכל אחת מן הדרשות?
3. מה מצא חן בעיניכם בכל אחת מן הדרשות?
4. נסו לחשוב, מה מייגא משנים בכל אחת מן הדרשות?

א. "הוריי האהובים, מוריי ורבותיי היקרים ואורחים נכבדים! גבירותיי ורבותיי הכבודים, קהל יקר, אהוב ורם מעלה אשר הואיל לשמוח עמי ביום חגי הנשגב. הורים נפלאים אשר גידלוני על ברכיהם שנים כה רבות ולא חסכו ממני מאום, ואלוהי מרום אשר זיכני להגיע ליום חשוב זה בריא בגופי ובנפשי:

אני עומד לפניכם היום נפעם ונסער, מתקשה לעכל את השינוי הגדול אשר מתרחש בחיי הצעירים אשר זה עתה החלו וכבר הם משתנים והולכים. ונדמה כימים אחדים מאז הייתי תינוק זעיר, יונק חלב אם ומתרפק על ברכי הוריי, והנה אני עלם צעיר ומבטית,

סדר בשבוע ואחריה

אחראי למעשיי, בוגר וכבד-ראש, המקבל על עצמו עול מצוות בלב שמח ובהודיה גדולה לכל סביבותיי.

אפצח במספר מילים והגיגים על פרשת השבוע שנפלה בחלקי. ואלו הדברים שנגלו לעיניי ונחשפו לנבכי נפשי הסקרנית אשר עלעלה בדפי ספר הספרים הנצחי בחושבי אילו דברים אשא לפניכם כהיום הזה, נגילה ונשמחה בו...

ב. "שלום לכולם, ואחלה שהגעתם למקום המגניב הזה, וחסר לכם שלא הבאתם מתנות שוות... ולמי שלא שם לב- שולחן המתנות נמצא כאילו בצד הזה של הדשא, וגם הכספת שמה, אז חופשי אל תתביישו..."

אז על מה אני אדבר אתכם? להיות בת מצווה זה מצד אחד סבבה כזה, עושים חגיגה, באים החבר'ה, מביאים די-ג'יי, מתנות ומצב שני- באסה רצינית.

אומרים לך פול דברים שצריך לעשות מעכשיו. יעני- נגמרה החגיגה. אנחנו גדולים וצריך לקחת אחריות וכאלה. וההורים מדברים על דברים רציניים, כאילו נגמרו החיים ומעכשיו- מינימום בית כלא.. אז ככה, אני דוגרי מקווה שזה משהו באמצע כזה, ואבא ואמא- שלא תהיו כבדים מדי בעתיד, אוקיי? אני רק בת מצווה, עוד לא מתחתנת וכאלה..

אז פרשת השבוע שלי - בראשית - ככה מספרים לי, וזה הכל מתעסק בהתחלות כאלה, שהכל חדש כזה ולא משעמם. אז אני גם מקווה שהחיים שלי יהיו בסבבה, ועם הרבה חידושים והרבה התחלות חדשות, ובעיקר עם בנים... ושאני אראה הרבה ירח וכוכבים. יעני, שלא תחכו לי שאני אחזור הביתה מוקדם, למה אני גדולה. זה מה שהתכוונתם בת מצווה, לא?"

ממה צריכה הדרשה להיות מורכבת?

כ/לא	תוכן משעמם
כ/לא	שימוש בסלנג
כ/לא	התייחסות לקהל ולמשפחה
כ/לא	התייחסות לפרשת השבוע
כ/לא	מבט אל הקהל
כ/לא	מבט אל הדף
כ/לא	חיוך
כ/לא	רצינות
כ/לא	שימוש בחוש הומור
כ/לא	דקלום
כ/לא	התייחסות אישית לנושאים שבדרשה
כ/לא	ציטוטים
כ/לא	התייחסות להורים
כ/לא	דיבור בקול רם
כ/לא	דיבור שקט
כ/לא	דיבור איטי
כ/לא	דיבור מהיר
כ/לא	שימוש בתנועות ידיים
כ/לא	שפת דיבור יומיומי
כ/לא	שימוש בשפה גבוהה
כ/לא	ביטחון עצמי
כ/לא	הססנות
כ/לא	דיבור בעל פה
כ/לא	דיבור המסביר את הנאמר
כ/לא	לפחות 3 דפים
כ/לא	תוכן מצחיק
כ/לא	תוכן מעניין
כ/לא	חיבור נכון של הנושאים השונים בדרשה
כ/לא	סיפורים אישיים
כ/לא	(אחר)
כ/לא	(אחר)
כ/לא	(אחר)